

Komisja Europejska w swoim raporcie definiuje "potencjał średnioterminowy (mid-term realizable potential)" jako maksymalny osiągalny potencjał, pod warunkiem że wszystkie istniejące bariery zostaną pokonane i wszystkie czynniki wzrostu będą aktywne. Ta definicja bierze pod uwagę ograniczenia średniookresowe, takie jak na przykład stopy wzrostu rynku. W przeciwieństwie do wskaźników obliczanych w OPTRES i RE-SHAPING, dane w formule wskaźnika efektywności zostały zmienione w następujący sposób. Ponieważ zbliżamy się już do horyzontu czasowego 2020, zmieniony został potencjał odniesienia, zmieniając rok odniesienia na rok 2030 [3].

Dane potencjałów średnioterminowych (mid-term potential) dla wszystkich krajów Unii Europejskiej w sektorze OZE w elektroenergetyce (RES-E), transportu (RES-T) i OZE w ciepłownictwie i chłodnictwie (RES-H) zostały obliczone na podstawie modelu Green-X i zamieszczone są w raporcie Uniwersytetu Technicznego w Wiedniu (TU Wien) [4].

Model Green-X został opracowany przez Grupę ds. Ekonomiki Sektora Energetycznego (EEG) na Uniwersytecie Technicznym w Wiedniu (TU Wien) w ramach europejskiego projektu badawczego "Green-X – wyprowadzanie optymalnych strategii promocji dla zwiększenia udziału OZE w sektorze elektroenergetycznym na dynamicznym europejskim rynku energii elektrycznej" (umowa nr ENG2-CT-2002-00607). To narzędzie modelowania oraz baza danych o potencjałach i kosztach odnawialnych źródeł energii (OZE), początkowo skoncentrowane na sektorze elektroenergetycznym, zostały rozszerzone i obejmują technologie odnawialnych źródeł energii we wszystkich sektorach energetyki [1].

Green-X obejmuje 28 krajów Unii Europejskiej, państwa-strony Wspólnoty Energetycznej (kraje zachodnich Bałkanów, Ukraina, Mołdawia) i inne wybrane kraje sąsiadujące z UE (Turcja, kraje Afryki Północnej). Pozwala on na badanie przyszłego wykorzystania OZE oraz związanych z nim kosztów (w tym nakładów kapitałowych, dodatkowych kosztów produkcji energii z OZE w porównaniu z instalacjami konwencjonalnymi, wydatki konsumentów związane ze stosowanymi systemami wsparcia) oraz korzyści (na przykład unikania zużycia paliw kopalnych i związanych z tym oszczędności w emisji dwutlenku węgla). Wyniki są obliczane na poziomie poszczególnych krajów i technologii dla okresów rocznych. Horyzont czasowy pozwala na prowadzenie dogłębnych ocen do roku 2050 [5].

1. Ecofys 2017, 2020 Renewable Energy Target Realisation Forecast for Poland, TU Wien, 2017.
2. Ragwitz M. Assessing the performance of renewable energy support policies with quantitative indicators – Update 2015, MEV Verlag GmbH, 2015.
3. Ragwitz M. RE-Shaping: Shaping an effective and efficient European renewable energy market, Karlsruhe, 2011.
4. Resch G., Panzer C., Ortner A. 2030 RES targets for Europe – a brief pre-assessment of feasibility and impacts, Vienna University of technology, January 2014.
5. Resch G. Policy Dialogue on the assessment and convergence of RES Policy in EU Member States D2.5: Prospects for RES in Europe up to 2030, DiaCore, June 2016.

Радіонова Л.О.
к.філософ.н., доцент,
Радіонова О.М.
к.е.н., доцент

Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА РОЗВИТОК МАЛИХ МІСТ УКРАЇНИ

У останні десятиліття основним вектором світового розвитку вважається глобалізація, спрямована на формування якісно нової моделі світового простору. Поява нових високих технологій і утворення єдиного інформаційного простору робить серйозний вплив на розвиток регіонів і національних держав. Зростання і масштаби інтеграція національних економік в єдину глобальну економічну систему виступає одним з викликів національної

безпеки України. У Державній стратегії економічної безпеки України відзначається, що економічна безпека країни передбачає виявлення і нейтралізацію внутрішніх і зовнішніх загроз у сфері економіки; забезпечення соціальної та політичної стабільності, стійкого і динамічного розвитку економіки; створення ефективної і конкурентоспроможної конструкції економічної системи держави [1].

Сьогодні до основних загроз економічній безпеці України можна віднести істотну залежність від імпорту енергоносіїв, технологій та багатьох видів споживчих товарів. Викладені вище загрози безпеки України безпосередньо впливають на функціонування і розвиток малих міст, які в умовах глобалізації виявилися в значно гіршому становищі, ніж міста і мегаполіси, в яких став концентруватися великий торговельний і фінансовий капітал. Це призвело до поглиблення соціальної нерівності між населенням малих міст і мегаполісів, а також до загострення відносин по лінії «центр – провінція». Ці відносини завжди були непростими, але в даний час, як відзначають дослідники, між Києвом і рештою Україною нарастають економічні та політико-культурні суперечності системного характеру.

Глобалізація інтенсифікує міграційні процеси, в рамках яких здійснюється переміщення людей з менш благополучних місць в більш благополучні. В першу чергу, це стосується міст кризового типу, в яких депресивний стан набув затяжного характеру і супроводжується подальшим погіршенням соціально-економічної ситуації. До кризових міст у нас належать міста із складною екологічною ситуацією, а також міста знаходяться в зоні збройних конфліктів [2].

Результати соціологічних досліджень свідчать про масовий характер міграції з малих міст України в мегаполіси, або за кордон. Домінують у внутрішньодержавному перерозподілі населення міграції між містом і селом [3]. Із зрозумілих причин індустріальні центри Сходу України втратили свою привабливість.

Крім цього, глобалізаційні процеси призвели до появи нових функцій у великих міст. В даний час мегаполіси стають центрами вирішення стратегічних завдань: це центри, що виробляють геополітичні рішення; це центри концентрації фінансового капіталу і контролю фінансових операцій; це місця виробництва і застосування інновацій. Колосальний соціально-економічний відрив столиці від інших міст України сприяє посиленню антагонізму між ними. Сьогоднішнє поглиблення цього розколу обумовлено концентрацією фінансових і інвестиційних ресурсів в столиці, яка не тільки прискорює модернізацію споживчої поведінки, але, як пилосос, витягає в столицю найбільш конкурентоспроможні людські ресурси з усієї країни. Ситуація, що склалася не сприяє диверсифікації і модернізації радянської моделі малих міст.

Таким чином, процеси глобалізації, що створюють умови для вільного переміщення капіталу та інформації, сприяють поглибленню соціально-економічної нерівності між різними типами міст. Соціально-економічне становище регіону свідчить про стан міських і сільських поселень, територіально входять до нього. Економіка регіонів є підсистемою соціально-економічного комплексу країни та має багато рис, які притаманні останній.

Структура господарства регіону характеризується за складом та співвідношенням основних сфер, галузей та видів господарської діяльності. В Україні на загальнодержавному рівні введена «Класифікація видів економічної діяльності» [4], відповідно до класифікації видів економічної діяльності, прийнятої статистичною комісією Європейського Союзу. За цією класифікацією економічна діяльність – це процес дій, які дають можливість одержати відповідний набір продукції чи послуг. Вид економічної діяльності встановлюється таким чином, щоб об'єднати ресурси для виробництва певної продукції та надання послуг.

Згідно з соціологічними дослідженнями, населення міст яких складає менше 20 тис. людей стан об'єктів інфраструктури цих міст оцінюється населенням вкрай негативно. Більше половини респондентів малих міст (52%) оцінили впорядкованість свого міста як погану. Для порівняння: лише 22% і жителів селищ і сіл дали подібну оцінку стану загального вигляду селища, сіла [5]. Сьогодні тріщина між модернізованими, успішно влаштованими в глобальні економічні та культурні процеси мегаполісами і великої

периферією прогресує, збільшується соціальна нерівність територій і, відповідно, рівня життя населення. Це серйозно загострює проблему регіональної безпеки країни.

В умовах зростання глобальної конкуренції та економічної кризи малі міста починають набувати стратегічне значення, оскільки є суб'єктами економіки на мезорівні і в цій якості здатні забезпечити стійкі позиції розвитку економічної сфери. Будь-який критичний стан місцевої громади, регіону або суспільства в цілому є потенційний ризик для його соціального порядку. Більш того, критичний стан суспільства найчастіше обумовлено саме сучасними процесами модернізації, урбанізації, глобалізації, які носять нелінійний, переривчастий (і навіть зворотно-поступальний) характер. В результаті цих процесів, середа і життєзабезпечення міст стає вкрай нестійким.

Доводиться констатувати, що нові загрози, викликані негативними наслідками глобалізаційних процесів, або посилять проблеми малих міст України, або нададуть нового імпульсу їх розвитку на базі створення виробництва вітчизняної продукції, здатної замінити раніше імпортовані товари. Регіональні та муніципальні структури управління можуть стати основними суб'єктами розвитку інноваційної діяльності.

1. Аналітична доповідь до щорічного послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2018 році». URL: http://www.niss.gov.ua/public/File/analit_dopovid_POSLANNYA_2018_FINAL_Oct_02.pdf

2. Основні напрями забезпечення комплексного розвитку малих монофункціональних міст. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/521-2000-%D0%BF/ed20120823/find?text=%CC%E0%EB%E5+%EC%B3%F1%F2%E5>.

3. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

4. Діагностика регіонального розвитку. Класифікація регіонів за рівнем соціально-економічного розвитку URL: https://pidruchniki.com/1212012462996/rps/diagnostika_regionalnogo_rozvitku_klasifikatsiya_regioniv_rivnem_sotsialno-ekonomichnogo_rozvitku.

5. Соціологи розповіли, які проблеми найбільше турбують українців. URL: <https://life.pravda.com.ua/society/2017/06/22/224891>.

Рудий Я.Ф.

студентка

Бондаренко Л.П.

к.е.н., доцент

Національний університет «Львівська Політехніка»

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Ефективна банківська система є потужним фактором, який забезпечує сталий економічний розвиток держави. Банківський сектор є найбільш вразливим при настанні кризових явищ в економіці. Саме тому важливим є створення середовища довіри між банками та їх клієнтами для мінімізації впливу економічних коливань на обсяги та динаміку вкладів населення. В Україні функцію захисту депозитів населення виконує Фонд гарантування вкладів фізичних осіб (ФГВФО).

ФГВФО є установою, що виконує спеціальні функції у сфері гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку, а також ліквідації банків у випадках, встановлених законодавством [3].

ФГВФО (далі Фонд) був створений на основі Указу Президента України від 10.09.1998 р. з метою забезпечення захисту інтересів фізичних осіб – вкладників банків, при цьому початковий розмір відшкодувань на той час становив 500 грн [2, с. 135].

Учасниками Фонду є, відповідно, самі банківські установи. Участь банків у Фонді є обов'язковою згідно чинного законодавства. Особливості участі перехідного банку у Фонді